

ปัจจัยการเป็นแรงงานและพฤติกรรมทางการเงิน  
ของแรงงานข้ามชาติชาวเมียนมาร์  
LABOR FACTORS AND FINANCIAL BEHAVIOR OF MYANMAR MIGRANTS

दनयकुत इनकुती<sup>๑</sup>, สุรัช กังวล<sup>๒</sup>, เกศสุดา สิทธิสันติกุล<sup>๓</sup>, กันตพร ช่วงชิต<sup>๔</sup>

**บทคัดย่อ**

การวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อ ๑) ศึกษาปัจจัยผลักดันและปัจจัยดึงดูดของแรงงานข้ามชาติชาวเมียนมาร์ ๒) เพื่อศึกษาพฤติกรรมทางการเงินของแรงงานข้ามชาติชาวเมียนมาร์ เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณใช้จังหวัดเชียงใหม่เป็นพื้นที่ในการวิจัย ผ่านกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นแรงงานข้ามชาติชาวเมียนมาร์ ๔๐๓ คนผ่านแบบสอบถามโดยการสัมภาษณ์ ผลการวิจัยพบว่าปัจจัยผลักดันมีหลายปัจจัย เช่น ระดับค่าจ้างและเงินเดือนต่ำ เป็นต้น ขณะที่พบปัจจัยดึงดูด เช่น ค่าชักชวนจากญาติมิตร เป็นต้น การศึกษาเรื่องพฤติกรรมทางการเงินพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนทั้งหมดเท่ากับ ๘,๖๘๑.๙๘ บาท โดยมีพฤติกรรมทางการเงินเฉลี่ยต่อเดือนด้านการอุปโภคและบริโภคเท่ากับ ๔,๗๘๕.๓๐ บาท ด้านการลงทุน ๑,๔๕๕.๙๑ บาท ด้านการทำบุญ ๓๓๒.๔๓ บาท ด้านอื่นๆเท่ากับ ๒๐๗.๗๗ บาท หนี้สิน ๔๖๔.๘๒ บาท และเกิดการออม ๙๖๐.๔๒ บาทต่อเดือน

**คำสำคัญ :** พฤติกรรมการเงิน, แรงงานข้ามชาติ, เมียนมาร์

**Abstract**

The research aimed to analyze push and pull factors including study the financial behavior of Myanmar migrants. This research is a quantitative research using Chiang Mai as an area of research and using the sample as 403 Myanmar migrants by the questionnaire by interviews. The result indicated that there were several push factors: the low wages and salaries and pull factors were persuasions of friends and relatives. In addition financial behavior included that average income per month was 8,681.98 baht. The average monthly financial behavior can explain each section as consumption 4785.30, investment 1,455.91, the philanthropy 332.43, Savings 960.42 , debt 464.82 and Other aspects 207.77 baht per month

**Keywords:** Financial Behavior, Migrants, Myanmar

**บทนำ**

ประเทศไทยเป็นประเทศปลายทางและเป็นศูนย์กลางสำหรับแรงงานย้ายถิ่น ๓ สัญชาติ ได้แก่ พม่า ลาว กัมพูชา จากการวิจัยพบว่าร้อยละ ๒.๙๖ ของผู้มีงานทำเป็นแรงงานต่างด้าว หมายความว่า ผู้มีงานทำทุก ๑๐๐ คน จะมีการจ้างแรงงานต่างด้าวประมาณ ๓ คนอัตราการจ้าง (อมรา สุนทรธาดา, ๒๕๕๖) ประเทศไทยเป็นประเทศที่แรงงานประเทศเพื่อนบ้านในภูมิภาคกลุ่มน้ำโขงนิยมโดยเฉพาะแรงงานข้ามชาติชาวเมียนมาร์เดินทางมาทำงานอย่างมาก เนื่องจากค่าตอบแทนที่สูงกว่าประเทศต้นทาง รวมทั้งค่าครองชีพของประเทศไทยไม่ได้แพงไปกว่าประเทศเพื่อนบ้านมากนัก อีกทั้งประเพณี วัฒนธรรมยังมีความใกล้เคียง เหตุผลต่างๆเหล่านี้ทำให้แรงงานต่างชาติ

<sup>๑</sup> นิสิตปริญญาเอก สาขาเศรษฐศาสตร์ประยุกต์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ๕๐๒๕๐

<sup>๒</sup> รศ.ดร., คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ๕๐๒๕๐

<sup>๓</sup> อ.ดร., คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ๕๐๒๕๐

<sup>๔</sup> อ.ดร., คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ๕๐๒๕๐

\*Corresponding author: Tel. +๖๖๘๖-๑๑๗ ๘๓๖๘, Email: offdanaikrit@gmail.com

**การประชุมวิชาการระดับชาติครั้งที่ ๓ “นวัตกรรมสร้างสรรค์ชุมชน และสังคมไทย ๔.๐”**  
**วันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ ณ วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย**

ส่วนใหญ่จะอาศัยอยู่เป็นกลุ่มชุมชน ตามกลุ่มเครือข่ายที่เคยไปทำงานที่ประเทศปลายทางมาแล้ว ซึ่งจังหวัดเชียงใหม่ก็เป็นจังหวัดที่มีการขยายตัวทางเศรษฐกิจอย่างมากในภาคเหนือของประเทศไทย เมื่อพิจารณาถึงจำนวนแรงงานข้ามชาติรับอนุญาตทำงานในจังหวัดเชียงใหม่โดยเฉพาะแรงงานข้ามชาติชาวเมียนมามีจำนวนมากขึ้นทุกปีดังแสดงในตารางที่ ๑ สะท้อนถึงความต้องการที่จะเข้ามาทำงานในเชียงใหม่มากขึ้นเรื่อยๆ อีกทั้งงานวิจัยในปี ๒๕๕๔ ได้แสดงให้เห็นว่าฐานประชากรจังหวัดเชียงใหม่ ๑.๒ ล้านคน มีประชากรที่เป็นแรงงานอพยพอยู่ถึง ๒๐๐,๐๐๐ คน หรือคิดเป็น ๑ ใน ๖ ของประชากรเชียงใหม่ทั้งหมด (อัมพร จิรัฐติกร, ๒๕๕๔)

**ตารางที่ ๑ จำนวนแรงงานข้ามชาติรับอนุญาตทำงานในจังหวัดเชียงใหม่ จำแนกตามสัญชาติ**

| ปี<br>(ม.ค. -<br>ธ.ค.) | สัญชาติ (คน) |                     |     |                     |         |                     | รวมทั้งสิ้น<br>(คน)<br>(ร้อยละ<br>๑๐๐) |
|------------------------|--------------|---------------------|-----|---------------------|---------|---------------------|----------------------------------------|
|                        | เมียนมาร์    | สัดส่วน<br>(ร้อยละ) | ลาว | สัดส่วน<br>(ร้อยละ) | กัมพูชา | สัดส่วน<br>(ร้อยละ) |                                        |
| ๒๕๕๖                   | ๖๗,๑๑๔       | ๙๙.๘๓               | ๙๓  | ๐.๑๔                | ๒๑      | ๐.๐๓                | ๖๗,๒๒๘                                 |
| ๒๕๕๗                   | ๖๐,๒๔๒       | ๙๙.๘๕               | ๖๑  | ๐.๑๐                | ๒๗      | ๐.๐๔                | ๖๐,๓๓๐                                 |
| ๒๕๕๘                   | ๘๔,๕๑๖       | ๙๙.๘๓               | ๑๑๖ | ๐.๑๔                | ๒๕      | ๐.๐๓                | ๘๔,๖๕๗                                 |
| ไตรมาสที่<br>๑ ปี ๒๕๕๙ | ๘๑,๓๙๕       | ๙๙.๘๑               | ๑๓๔ | ๐.๑๖                | ๒๕      | ๐.๐๓                | ๘๑,๕๕๔                                 |
| ไตรมาสที่<br>๒ ปี ๒๕๕๙ | ๘๓,๖๗๘       | ๙๙.๘๘               | ๗๔  | ๐.๐๙                | ๒๖      | ๐.๐๓                | ๘๓,๗๗๘                                 |

ที่มา : ดัดแปลงข้อมูลจากสำนักงานจัดหางานจังหวัดเชียงใหม่, ๒๕๕๙

การขับเคลื่อนเศรษฐกิจของจังหวัดเชียงใหม่ที่จะมีแรงงานข้ามชาติกลุ่มนี้มาเป็นพลังแรงงานที่สำคัญในกิจการงานแบบ ๓ เสี่ยง ได้แก่ เสี่ยงสกปรก เสี่ยงอันตราย เสี่ยงต่อความลำบาก ซึ่งกิจการงานแบบ ๓ เสี่ยงมีมูลค่ามหาศาลและส่งผลกระทบต่อความจำเริญทางเศรษฐกิจของจังหวัดเชียงใหม่ ขณะเดียวกันนั้นแรงงานข้ามชาติชาวเมียนมาร์ยังเป็นผู้บริโภคของหน่วยครัวเรือนในระบบเศรษฐกิจของเชียงใหม่ที่จะส่งผลต่อปริมาณในเศรษฐกิจของจังหวัดเชียงใหม่ ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาว่าปัจจัยใดที่เป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดการเคลื่อนย้ายจากเมียนมาร์และปัจจัยใดที่เป็นสาเหตุที่แรงงานจึงเลือกเดินทางมาทำงานในจังหวัดเชียงใหม่ และเพื่อศึกษาพฤติกรรมทางด้านการเงินเพื่อต้องการทราบว่าแรงงานในฐานะผู้บริโภคจะก่อให้เกิดเงินหมุนเวียนที่ส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจในจังหวัดเชียงใหม่มากน้อยเพียงใด โดยในท้ายที่สุดผู้วิจัยเชื่อว่าข้อมูลเหล่านี้จะเป็นประโยชน์ทั้งในเชิงวิชาการและเชิงนโยบายเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประโยชน์สูงสุดต่อภาคเอกชนทั้งหน่วยธุรกิจ ตลอดจน หน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้องกับเรื่องคุณภาพชีวิตของแรงงานข้ามชาติ

การประชุมวิชาการระดับชาติครั้งที่ ๓ “นวัตกรรมสร้างสรรค์ชุมชน และสังคมไทย ๔.๐”  
วันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ ณ วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

### วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- ๑) เพื่อศึกษาปัจจัยผลักดันและปัจจัยดึงดูดของแรงงานข้ามชาติชาวเมียนมาร์
- ๒) เพื่อศึกษาพฤติกรรมทางการเงินของแรงงานข้ามชาติชาวเมียนมาร์

### วิธีการดำเนินการวิจัย

#### พื้นที่เป้าหมาย

พื้นที่ศึกษาอยู่ใน ๕ อำเภอ จังหวัดเชียงใหม่ ได้แก่ อ.เมืองเชียงใหม่ ซึ่งเป็นศูนย์กลางด้านเศรษฐกิจของจังหวัด และ อ.สันทราย อ.แมริม อ.ดอยสะเก็ด และ อ.สันกำแพง ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีการขยายตัวด้านเศรษฐกิจ

#### ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แรงงานข้ามชาติชาวเมียนมาร์ที่ขึ้นทะเบียนทำงานอย่างถูกต้องตามกฎหมายในประเทศไทย ณ จังหวัดเชียงใหม่ ขณะที่การกำหนดกลุ่มตัวอย่างนั้นผู้วิจัยได้อาศัยข้อมูลที่มีการจำแนกอำเภอในจังหวัดเชียงใหม่ที่ทางสำนักงานจัดหางานจังหวัดเชียงใหม่ได้ทำการสำรวจครั้งล่าสุดโดยสำรวจแรงงานต่างด้าว ๓ สัญชาติประเภทบัตรสีชมพูแยกตามอำเภอในจังหวัดเชียงใหม่กำหนดกลุ่มตัวอย่างการวิจัยซึ่งใช้การคำนวณของยามาเน่ (Yamane, ๑๙๗๓) เพื่อหาจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่คำนวณซึ่งเท่ากับ ๔๐๐ คน

#### วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยใช้แบบการสอบถามโดยการสัมภาษณ์และมีล่ามแปลภาษาซึ่งสามารถสื่อสารได้ดีทั้งภาษาไทยและภาษาเมียนมาร์เป็นคนกลางในการสัมภาษณ์ โดยแบบสอบถามแบ่งเป็น ๓ ตอน ได้แก่ ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปและคุณลักษณะแรงงาน ตอนที่ ๒ ปัจจัยผลักดันและปัจจัยดึงดูด และตอนที่ ๓ พฤติกรรมทางการเงิน

#### การวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่นำมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ยค่าร้อยละ ค่าสูงสุด ค่าต่ำสุด ค่าความเบ้ของข้อมูล และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยจะทำการวิเคราะห์ข้อมูลใน ๓ ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปและคุณลักษณะแรงงาน ได้แก่ เพศ อายุ ระดับรายได้ต่อเดือน จำนวนบุคคลในครอบครัว จำนวนปีที่ทำงานในประเทศไทย จำนวนปีที่ทำงานในประเทศไทย ขณะที่ส่วนที่ ๒ ปัจจัยผลักดันและปัจจัยดึงดูด ได้แก่ สาเหตุที่ทำให้แรงงานข้ามชาติชาวเมียนมาร์ตัดสินใจเดินทางออกมาจากประเทศเมียนมาร์ และสาเหตุที่ทำให้แรงงานข้ามชาติชาวเมียนมาร์ตัดสินใจเดินทางเข้ามาทำงานในจังหวัดเชียงใหม่ และส่วนที่ ๓ พฤติกรรมทางการเงินของแรงงานข้ามชาติชาวเมียนมาร์ แบ่งออกเป็น ๕ ส่วน ได้แก่ พฤติกรรมการเงินด้านการอุปโภคบริโภค พฤติกรรมการเงินด้านการลงทุน พฤติกรรมการเงินด้านการออม พฤติกรรมการเงินด้านภาวะหนี้สิน พฤติกรรมการเงินด้านการใช้จ่ายเพื่อการกุศลและ พฤติกรรมการเงินด้านอื่นๆของแรงงานข้ามชาติชาวเมียนมาร์ (บาท)

### สรุปผลการวิจัย

#### ข้อมูลทั่วไปและคุณลักษณะแรงงาน

จากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ๔๐๓ คน เป็นเพศชาย จำนวน ๑๕๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๗.๔๕ และเป็นเพศหญิง ๒๕๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๒.๕ เมื่อทำการตรวจสอบอายุของกลุ่มตัวอย่าง สามารถจัดเรียงได้ ๕ กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มช่วงอายุต่ำกว่า ๒๕ ปี จำนวน ๙๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๒.๘๒ กลุ่มช่วงอายุ ๒๖ ถึง ๓๐ ปี จำนวน ๑๑๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๗.๒๘ กลุ่มช่วงอายุ ๓๑ ถึง ๔๐ ปี จำนวน ๑๑๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๗.๕๒๘ กลุ่มช่วงอายุ ๔๐ ถึง ๕๐ ปี จำนวน ๗๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๙.๑ และกลุ่มช่วงอายุ ๕๐ ปีขึ้นไป จำนวน ๑๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๓.๒๒ เมื่อทำการสำรวจถึงสถานะภาพของกลุ่มตัวอย่างจะพบว่า สามารถแบ่งได้เป็น ๔ กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มสถานะภาพโสดมีจำนวน ๓๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๙.๑๘ กลุ่มสถานะภาพสมรสมีจำนวน ๓๐๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๖.๖๓ กลุ่ม

**การประชุมวิชาการระดับชาติครั้งที่ ๓ “นวัตกรรมสร้างสรรค์ชุมชน และสังคมไทย ๔.๐”**  
วันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ ณ วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

สถานะภาพหม้ายมีจำนวน ๓๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๗.๙๔ และกลุ่มสถานะภาพหม้ายมีจำนวน ๒๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๖.๒

เมื่อสำรวจถึงจำนวนสมาชิกทั้งหมดของครอบครัว พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวเท่ากับ ๑ คนมี ๕๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๒.๔ โดยที่กลุ่มตัวอย่างที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวเท่ากับ ๒ คน มี ๖๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๕.๖๒ ขณะที่กลุ่มตัวอย่างที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวเท่ากับ ๓ มีจำนวนเท่ากับ ๑๙๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๗.๑๒ และกลุ่มตัวอย่างที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวเท่ากับ ๔ หรือมากกว่า ๔ คน มี ๑๐๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๔.๘ จากการตรวจสอบคุณลักษณะ เมื่อสำรวจถึงสายงานอาชีพ ณ ปัจจุบัน สามารถจำแนกได้ ๔ กลุ่มดังตารางที่ ๒

**ตารางที่ ๒** สายงานอาชีพ ณ ปัจจุบัน

| สายงานอาชีพ ณ ปัจจุบัน | เพศชาย        |              | เพศหญิง       |              | ร้อยละ      |            |
|------------------------|---------------|--------------|---------------|--------------|-------------|------------|
|                        | จำนวน<br>(คน) | ร้อยละ       | จำนวน<br>(คน) | ร้อยละ       | รวม<br>(คน) | ร้อยละ     |
| รับจ้างทั่วไป          | ๒๓            | ๕.๗          | ๕๓            | ๑๓.๑๔        | ๗๖          | ๑๘.๘๕      |
| พนักงานทำความสะอาด     | ๐             | ๐            | ๑๐๗           | ๒๙.๕๔        | ๑๐๗         | ๒๙.๕๔      |
| กรรมกรก่อสร้าง         | ๕๙            | ๑๔.๖๓        | ๔๑            | ๑๐.๑๗        | ๑๐๐         | ๒๔.๘       |
| ลูกจ้างหน่วยงานเอกชน   | ๖๙            | ๑๗.๑๒        | ๕๑            | ๑๒.๖๕        | ๑๒๐         | ๒๙.๗๗      |
| <b>รวม</b>             | <b>๑๕๑</b>    | <b>๓๗.๔๕</b> | <b>๒๕๒</b>    | <b>๖๕.๔๒</b> | <b>๔๐๓</b>  | <b>๑๐๐</b> |

ที่มา: จากการสำรวจและคำนวณ

เมื่อทำการสำรวจถึงจำนวนปีที่ทำงานในสายงานปัจจุบันของกลุ่มตัวอย่างจะพบว่า สามารถแบ่งได้เป็น ๔ กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มเข้ามาทำงานในสายงานปัจจุบันได้ ๑ ถึง ๓ ปี จำนวน ๒๓๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๘.๕๓ กลุ่มเข้ามาทำงานในสายงานปัจจุบันได้ ๔ ถึง ๖ ปี จำนวน ๙๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๒.๓๒ กลุ่มเข้ามาทำงานในสายงานปัจจุบันได้ ๗ ถึง ๙ ปี จำนวน ๕๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๔.๓๘ กลุ่มเข้ามาทำงานในสายงานปัจจุบันได้ ๑๐ ปีขึ้นไป จำนวน ๑๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๔.๗๑

**ปัจจัยผลักดันและปัจจัยดึงดูด**

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการสำรวจถึงปัจจัยผลักดันและปัจจัยดึงดูดพบว่า ปัจจัยผลักดันที่มีผลต่อการเดินทางออกจากประเทศเมียนมาร์มากที่สุด ได้แก่ ระดับค่าจ้างและเงินเดือนต่ำ และปัจจัยดึงดูดที่มีผลต่อการเดินทางมาทำงานมาจังหวัดเชียงใหม่มากที่สุด ได้แก่ ข้าราชการหรือค่าชดเชยจากญาติมิตร โดยปัจจัยผลักดันที่ส่งผลต่อการเดินทางออกจากประเทศเมียนมาร์และการเดินทางมาทำงานมาจังหวัดเชียงใหม่แสดงในตารางที่ ๑



การประชุมวิชาการระดับชาติครั้งที่ ๓ “นวัตกรรมสร้างสรรค์ชุมชน และสังคมไทย ๔.๐”  
วันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ ณ วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ตารางที่ ๑ ปัจจัยผลักดันและปัจจัยดึงดูดส่งผล

| ประเภทของปัจจัย | ปัจจัยที่ส่งผล                               | ร้อยละ |
|-----------------|----------------------------------------------|--------|
| ปัจจัยผลักดัน   | ระดับค่าจ้างและเงินเดือนต่ำ                  | ๖๔.๘   |
|                 | การว่างงานในประเทศเมียนมาร์                  | ๕๑.๖   |
|                 | การถูกบังคับให้เข้าร่วมเป็นทหารของชาติพันธุ์ | ๓๙.๕   |
|                 | ปัจจัยทางสังคมและการเมือง                    | ๘๙.๓   |
|                 | ขาดสิ่งจูงใจสำหรับความก้าวหน้าในอาชีพ        | ๑๓.๖   |
|                 | การลดลงหรือการหมดไปของทรัพยากรธรรมชาติ       | ๑๐.๗   |
| ปัจจัยดึงดูด    | ข่าวสารหรือคำชักชวนจากญาติมิตร               | ๖๘.๐   |
|                 | อัตราค่าจ้างและรายได้ที่สูงกว่า              | ๖๔.๘   |
|                 | ระดับความเจริญสูง                            | ๒๕.๓   |
|                 | การมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน          | ๑๕.๑   |
|                 | การเป็นศูนย์กลางการศึกษา                     | ๗.๙    |

ที่มา: จากการสำรวจและคำนวณ

#### รายได้ของแรงงานข้ามชาติชาวเมียนมาร์

เมื่อทำการวิเคราะห์และสามารถตรวจวัดความเบ้ (Skewness) ของข้อมูลได้เท่ากับ ๐.๑๕ ได้ค่าสูงสุดของข้อมูล (Maximum) เท่ากับ ๑๒,๒๐๐ และได้ค่าต่ำสุดของข้อมูล (Minimum) เท่ากับ ๕,๕๐๐ บาท มีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ ๑,๔๗๔.๐๓ เมื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้านรายได้โดยเฉลี่ย (Mean) ทั้งหมดจากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ๔๐๓ คน พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีรายได้ต่อเดือนทั้งหมดเท่ากับ ๘,๖๘๑.๘๘ บาท โดนแรงงานเพศชายเท่ากับ ๙,๒๕๕.๑๐ บาท และเพศหญิงเท่ากับ ๘,๓๓๘.๕๙ บาท พบข้อมูลที่น่าสนใจในหลายประเด็น ดังนี้

๑) พิจารณารายได้ของแรงงานกับกลุ่มช่วงอายุ พบว่าโดยค่าเฉลี่ยแล้วพบว่า กลุ่มช่วงอายุ ๓๑ ถึง ๔๐ ปี มีรายได้ต่อเดือนสูงสุดเท่ากับ ๙,๕๒๗.๖๖ บาท ขณะที่กลุ่มช่วงอายุ ๕๐ ปีขึ้นไปมีรายได้ต่อเดือนต่ำสุดเท่ากับ ๖,๕๘๘.๔๖ บาท เมื่อนำเรื่องเพศของแรงงานมาร่วมพิจารณาจะพบว่า แรงงานชายกลุ่มช่วงอายุ ๔๐ ถึง ๕๐ ปีจะมีรายได้ต่อเดือนสูงสุดเท่ากับ ๑๒,๐๑๔.๒๙ บาท และแรงงานชายกลุ่มช่วงอายุต่ำกว่า ๒๕ ปี จะมีรายได้ต่อเดือนต่ำสุดเท่ากับ ๖,๔๐๐ บาท

๒) พิจารณารายได้ของแรงงานกับกลุ่มสายงานอาชีพ ณ ปัจจุบัน พบว่าโดยค่าเฉลี่ยแล้วพบว่า กลุ่มอาชีพกรรมกรก่อสร้างมีรายได้ต่อเดือนสูงสุดเท่ากับ ๙,๔๗๗.๗๐ บาท ขณะที่กลุ่มอาชีพพนักงานทำความสะอาดมีรายได้ต่อเดือนต่ำสุดที่ ๘,๑๘๘.๐๘ บาท เมื่อนำเรื่องเพศของแรงงานมาร่วมพิจารณาจะพบว่ากลุ่มอาชีพกรรมกรก่อสร้างมีรายได้ต่อเดือนสูงสุด ๙,๗๗๑.๕๓ บาท ขณะที่แรงงานชายกลุ่มอาชีพรับจ้างทั่วไปมีรายได้ต่อเดือนต่ำสุด ๖,๕๖๙.๕๗ บาท

๓) พิจารณารายได้ของแรงงานกับจำนวนปีที่ทำงานในประเทศไทย เมื่อพิจารณาเรื่องรายได้ต่อเดือนของแรงงานกับจำนวนปีที่ทำงานในประเทศไทย พบว่าโดยค่าเฉลี่ยแล้วกลุ่มเข้ามาทำงานในประเทศไทยได้ ๑๕ ถึง ๒๑ ปีมีรายได้ต่อเดือนสูงสุดเท่ากับ ๑๐,๐๗๗.๑๑ บาท ขณะที่กลุ่มเข้ามาทำงานในประเทศไทยได้ ๒๙ ปีขึ้นไปมีรายได้ต่อเดือนต่ำสุดเท่ากับ ๖,๕๑๕ บาท เมื่อนำเรื่องเพศของแรงงานมาร่วมพิจารณาจะพบว่าแรงงานชายกลุ่มเข้า

**การประชุมวิชาการระดับชาติครั้งที่ ๓ “นวัตกรรมสร้างสรรค์ชุมชน และสังคมไทย ๔.๐”**  
วันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ ณ วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

มาทำงานในประเทศไทยได้ ๒๒ ถึง ๒๘ ปีจะมีรายได้ต่อเดือนสูงสุดเท่ากับ ๑๒,๒๐๐ บาท และแรงงานหญิงกลุ่มเข้ามาทำงานในประเทศไทยได้ ๒๙ ปีขึ้นไป จะมีรายได้ต่อเดือนต่ำสุดเท่ากับ ๖,๕๑๕ บาท

๔) พิจารณารายได้ของแรงงานกับจำนวนปีที่ทำงานในสายงานปัจจุบัน พบว่าโดยค่าเฉลี่ยแล้วพบว่ากลุ่มเข้ามาทำงานในสายงานปัจจุบันได้ ๑๐ ปีขึ้นไปมีรายได้ต่อเดือนสูงสุดเท่ากับ ๑๑,๖๑๕.๗๘ บาท ขณะที่กลุ่มเข้ามาทำงานในสายงานปัจจุบันได้ ๑ ถึง ๓ ปีมีรายได้ต่อเดือนต่ำสุดเท่ากับ ๘,๐๒๒.๔๖ บาท เมื่อนำเรื่องเพศของแรงงานมารวมพิจารณาจะพบว่าแรงงานชายกลุ่มเข้ามาทำงานในสายงานปัจจุบันได้ ๑๐ ปีขึ้นไปจะมีรายได้ต่อเดือนสูงสุดเท่ากับ ๑๒,๐๒๐ บาท และกลุ่มเข้ามาทำงานในสายงานปัจจุบันได้ ๑ ถึง ๓ ปีจะมีรายได้ต่อเดือนต่ำสุดเท่ากับ ๗,๙๙๕.๕๖ บาท

๕) พิจารณารายได้ของแรงงานกับจำนวนปีที่ทำงานในประเทศไทย เมื่อพิจารณาเรื่องรายได้ต่อเดือนของแรงงานกับจำนวนปีที่ทำงานในประเทศไทย พบว่าโดยค่าเฉลี่ยแล้วกลุ่มเข้ามาทำงานในประเทศไทยได้ ๑๕ ถึง ๒๑ ปีมีรายได้ต่อเดือนสูงสุดเท่ากับ ๑๐,๐๗๗.๑๑ บาท ขณะที่กลุ่มเข้ามาทำงานในประเทศไทยได้ ๒๙ ปีขึ้นไปมีรายได้ต่อเดือนต่ำสุดเท่ากับ ๖,๕๑๕ บาท เมื่อนำเรื่องเพศของแรงงานมารวมพิจารณาจะพบว่าแรงงานชายกลุ่มเข้ามาทำงานในประเทศไทยได้ ๒๒ ถึง ๒๘ ปีจะมีรายได้ต่อเดือนสูงสุดเท่ากับ ๑๒,๒๐๐ บาท และแรงงานหญิงกลุ่มเข้ามาทำงานในประเทศไทยได้ ๒๙ ปีขึ้นไป จะมีรายได้ต่อเดือนต่ำสุดเท่ากับ ๖,๕๑๕ บาท

#### พฤติกรรมทางการเงิน

แรงงานข้ามชาติมีพฤติกรรมทางการเงินในหลากหลายหมวดหมู่ โดยหมวดหมู่ที่เกิดการใช้จ่ายต่อเดือนมากที่สุด คือ ด้านการอุปโภคและบริโภค ขณะที่ด้านการลงทุนมีการใช้จ่ายรองลงมา ขณะที่การเงินด้านอื่นๆ เช่น ค่าใช้จ่ายส่วนรวมชุมชน มีค่าใช้จ่ายต่อเดือนน้อยที่สุด ดังตารางที่ ๓

ตาราง ๓ พฤติกรรมทางการเงินของแรงงานข้ามชาติชาวเมียนมาร์

| พฤติกรรมทางการเงิน     | ความเบ้ของข้อมูล | ค่าสูงสุด(บาท) | ค่าต่ำสุด(บาท) | ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน | ค่าเฉลี่ยต่อเดือน (บาท) |
|------------------------|------------------|----------------|----------------|-------------------------|-------------------------|
| ด้านการอุปโภคและบริโภค | ๐.๓๑             | ๘,๐๐๐.๐๐       | ๒๓๕๐.๐๐        | ๑๔๙๐.๒๙                 | ๔,๗๘๕.๓๐                |
| ด้านการลงทุน           | ๐.๘๙             | ๕,๑๖๖.๖๗.๐๐    | ๐.๐๐           | ๑,๐๓๖.๕๑                | ๑,๔๕๕.๙๑                |
| ด้านการทำบุญ           | ๑.๔๗             | ๑,๐๐๐.๐๐       | ๐.๐๐           | ๑๕๐.๐๙                  | ๓๓๒.๔๓                  |
| ด้านการออม             | ๒.๐๗             | ๔,๐๐๐.๐๐       | ๐.๐๐           | ๗๙๘.๒๗                  | ๙๖๐.๔๒                  |
| การเงินด้านอื่นๆ       | ๐.๖๘             | ๕๐๐.๐๐         | ๐.๐๐           | ๑๑๘.๙๖                  | ๒๐๗.๗๗                  |

ที่มา: จากการสำรวจและคำนวณหากจะพิจารณาพฤติกรรมทางการเงินของแรงงานของกลุ่มตัวอย่าง สามารถอภิปรายรายละเอียดในแต่ละด้านได้ ดังนี้

#### พฤติกรรมทางการเงินด้านการอุปโภคและบริโภค

พฤติกรรมทางการเงินด้านการอุปโภคและบริโภคเป็นหมวดหมู่ที่มีการใช้จ่ายมากที่สุดเพราะจากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าแรงงานเพศชายมีค่าเฉลี่ยรายจ่ายต่อเดือนของการอุปโภคและบริโภคเท่ากับ ๕,๑๔๒.๙๘ บาทและแรงงานเพศหญิง ๔,๕๗๐.๙๘ บาท โดยสรุปค่าเฉลี่ยรายจ่ายต่อเดือนของการอุปโภคและบริโภคเท่ากับ

การประชุมวิชาการระดับชาติครั้งที่ ๓ “นวัตกรรมสร้างสรรค์ชุมชน และสังคมไทย ๔.๐”  
วันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ ณ วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๔,๗๘๕.๓๐ บาท โดย จากข้อมูลค่าเฉลี่ยรายจ่ายต่อเดือนของการอุปโภคและบริโภคจะสามารถจำแนกรายละเอียดส่วนย่อยต่างๆได้ ดังนี้

๑) พิจารณาด้านการอุปโภคและบริโภคกับสายงานอาชีพ ณ ปัจจุบัน พบว่าโดยค่าเฉลี่ยแล้วพบว่ากลุ่มกลุ่มอาชีพลูกจ้างหน่วยงานเอกชนมีรายจ่ายต่อเดือนของการอุปโภคและบริโภคสูงสุดเท่ากับ ๕,๗๐๐.๕๘ บาท ขณะที่กลุ่มอาชีพรับจ้างทั่วไปมีรายจ่ายต่อเดือนของการอุปโภคและบริโภคต่ำสุดเท่ากับ ๓,๔๕๖.๘๐ บาท

๒) พิจารณาด้านการอุปโภคและบริโภคกับกลุ่มช่วงอายุ พบว่ากลุ่มช่วงอายุ ๓๑ ถึง ๔๐ ปีมีรายจ่ายต่อเดือนของการอุปโภคและบริโภคสูงสุดเท่ากับ ๕,๕๔๐.๙๙ บาท ขณะที่กลุ่มช่วงอายุ ๔๐ ถึง ๕๐ ปีมีรายจ่ายต่อเดือนของการอุปโภคและบริโภคต่ำสุดเท่ากับ ๔,๑๔๕.๐๒ บาท

๓) พิจารณาด้านการอุปโภคและบริโภคกับจำนวนสมาชิกในครอบครัว พบว่ากลุ่มที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวเท่ากับหรือมากกว่า ๔ คนมีรายจ่ายต่อเดือนของการอุปโภคและบริโภคสูงสุดเท่ากับ ๕,๓๒๔.๗๐ บาท ขณะที่กลุ่มที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวเท่ากับ ๑ คนมีรายจ่ายต่อเดือนของการอุปโภคและบริโภคต่ำสุดเท่ากับ ๓,๔๘๘ บาท

๔) พิจารณาพฤติกรรมทางการเงินด้านการอุปโภคและบริโภคกับจำนวนปีที่เข้ามาทำงานในประเทศไทย เมื่อพิจารณาเรื่องรายจ่ายต่อเดือนของการอุปโภคและบริโภคของแรงงานกับจำนวนปีที่เข้ามาทำงานในประเทศไทยพบว่าโดยค่าเฉลี่ยแล้วพบว่ากลุ่มเข้ามาทำงานในประเทศไทยได้ ๘ ถึง ๑๔ ปีมีรายจ่ายต่อเดือนของการอุปโภคและบริโภคสูงสุดเท่ากับ ๕,๔๓๑.๕๙ บาท ขณะที่กลุ่มกลุ่มเข้ามาทำงานในประเทศไทยได้ ๒๙ ปีขึ้นไปมีรายจ่ายต่อเดือนของการอุปโภคและบริโภคต่ำสุดเท่ากับ ๔,๒๗๕ บาท

๕) พิจารณาพฤติกรรมทางการเงินด้านการอุปโภคและบริโภคกับจำนวนปีที่เข้ามาทำงานในสายงานปัจจุบัน เมื่อพิจารณาเรื่องรายจ่ายต่อเดือนของการอุปโภคและบริโภคของแรงงานกับกับจำนวนปีที่เข้ามาทำงานในสายงานปัจจุบันพบว่าโดยค่าเฉลี่ยแล้วพบว่ากลุ่มเข้ามาทำงานในสายงานปัจจุบันได้ ๑๐ ปีขึ้นไปมีรายจ่ายต่อเดือนของการอุปโภคและบริโภคสูงสุดเท่ากับ ๖,๖๖๐.๕๓ บาท ขณะที่กลุ่มกลุ่มเข้ามาทำงานในสายงานปัจจุบันได้ ๑ ถึง ๓ ปีมีรายจ่ายต่อเดือนของการอุปโภคและบริโภคต่ำสุดเท่ากับ ๔,๓๕๔.๘๓ บาท

หากจะพิจารณาจำแนกด้านการอุปโภคและบริโภคในลักษณะต่างๆ สามารถแบ่งได้ ๕ หมวดหลัก โดยหมวดอาหารและเครื่องดื่มมีค่าเฉลี่ยต่อเดือนมากที่สุด ขณะที่หมวดพาหนะและบริการขนส่งน้อยสุด ดังแสดงในตารางที่ ๔

ตาราง ๔ พฤติกรรมทางการเงินด้านการอุปโภคและบริโภคในหมวดต่างๆ

| พฤติกรรมทางการเงินด้านการอุปโภคบริโภค | ค่าเฉลี่ยต่อเดือนของเพศชาย (บาท) | ค่าเฉลี่ยต่อเดือนของเพศหญิง (บาท) | ค่าเฉลี่ยต่อเดือน (บาท) |
|---------------------------------------|----------------------------------|-----------------------------------|-------------------------|
| หมวดอาหารและเครื่องดื่ม               | ๒,๕๖๐.๙๓                         | ๒,๔๓๖.๑๑                          | ๒,๔๘๒.๘๘                |
| หมวดเพื่อความบันเทิง                  | ๕๓๖.๗๕                           | ๔๔๓.๒๓                            | ๔๗๘.๒๗                  |
| หมวดเคหสถาน                           | ๖๖๔.๙๐                           | ๗๔๗.๖๒                            | ๗๑๖.๖๓                  |
| หมวดเครื่องนุ่งห่ม                    | ๒๗๖.๓๖                           | ๓๕๒.๑๐                            | ๓๒๓.๗๒                  |
| หมวดพาหนะและบริการขนส่ง               | ๑๘๕.๙๖                           | ๑๒๕.๖๗                            | ๑๕๘.๒๖                  |
| หมวดยาสูบและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์      | ๕๕๓.๕๘                           | ๑๓๐.๓๖                            | ๒๘๘.๙๓                  |
| หมวดการรักษาพยาบาล                    | ๒๖๖.๐๒                           | ๒๘๔.๔๐                            | ๒๗๗.๕๒                  |

ที่มา: จากการสำรวจและคำนวณ

### พฤติกรรมทางการเงินด้านการลงทุน

ค่าเฉลี่ยรวมทั้งหมดแล้วแรงงานข้ามชาติชาวเมียนมีการลงทุนในจังหวัดเชียงใหม่โดยเฉลี่ยต่อเดือน ๑,๔๕๕.๙๑ บาทต่อราย โดยเพศชายมีการลงทุนในจังหวัดเชียงใหม่โดยเฉลี่ยต่อเดือน ๑,๒๓๗.๙๙ บาท และเพศหญิงมีการลงทุนในจังหวัดเชียงใหม่โดยเฉลี่ยต่อเดือน ๑,๕๘๖.๔๘ บาท โดยการลงทุนของแรงงานข้ามชาติชาวเมียนมาร์แบ่งออกได้ ๓ ประเภท ดังนี้

#### ๑) พฤติกรรมทางการเงินด้านการลงทุนในการลงทุนธุรกิจ

การลงทุนธุรกิจของแรงงานข้ามชาติชาวเมียนมาร์ที่เกิดขึ้นในจังหวัดเชียงใหม่ขึ้นน้อยมากเนื่องจากกลุ่มตัวอย่าง ๔๐๓ คนมีแรงงานที่เกิดการลงทุนในกลุ่มธุรกิจมีเพียง ๓๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๘.๑๘ ขณะที่แรงงานที่ไม่มีการลงทุนในกลุ่มธุรกิจมีจำนวน ๓๗๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๙๑.๘๒ สามารถตรวจวัดความเฝ้าของข้อมูลได้เท่ากับ ๐.๘๘ ได้ค่าสูงสุดของข้อมูลเท่ากับ ๑,๕๐๐ บาทและได้ค่าต่ำสุดของข้อมูลเท่ากับ ๐ บาท มีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ ๓๒๑.๙๘ โดยเฉลี่ยแล้วแรงงานข้ามชาติชาวเมียนมาร์มีพฤติกรรมทางการเงินด้านการลงทุนในการลงทุนธุรกิจ ๘๙.๕๘ บาท

#### ๒) พฤติกรรมทางการเงินด้านการลงทุนเพื่อทองคำ

จากกลุ่มตัวอย่าง ๔๐๓ คนมีแรงงานที่ลงทุนในประเภทนี้ ๑๙๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๘.๓๖ ขณะที่กลุ่มตัวอย่างอีก ๒๐๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๑.๕๘ ไม่เกิดการลงทุนในประเภทนี้ สามารถตรวจวัดความเฝ้าของข้อมูลได้เท่ากับ ๒.๐๓ ได้ค่าสูงสุดของข้อมูลเท่ากับ ๓,๔๕๐ บาทและได้ค่าต่ำสุดของข้อมูลเท่ากับ ๐ บาท มีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ ๖๕๑.๖๐ โดยเฉลี่ยแล้วแรงงานข้ามชาติชาวเมียนมาร์มีพฤติกรรมทางการเงินด้านการลงทุนเพื่อทองคำ ๔๔๒.๐๖ บาทต่อเดือน

ด้วยจำนวนกลุ่มตัวอย่างร้อยละ ๔๘.๓๖ หรือเกือบครึ่งหนึ่งของกลุ่มตัวอย่างมีความนิยมที่จะลงทุนในทองคำโดยมีวัตถุประสงค์ในการลงทุนเพื่อเป็นสัจพริยธรรม เพื่อเก็บกำไร และเป็นของประดับ โดยหากพิจารณาไปในรายละเอียดจะพบว่าแรงงานเพศชายกลุ่มช่วงอายุ ๔๐ ถึง ๕๐ ปี มีการลงทุนเพื่อทองคำสูงสุดเท่ากับ ๑,๗๑๗.๒๙ บาทต่อเดือน ขณะที่กลุ่มตัวอย่างเพศหญิงกลุ่มช่วงอายุ ๓๑ ถึง ๔๐ ปีมีการลงทุนเพื่อทองคำในระดับที่รองลงมาเท่ากับ ๑,๐๔๗.๙๒ บาทต่อเดือน โดยวิธีการลงทุนเพื่อทองคำทำได้โดยแรงงานจะทยอยเก็บเงินจนครบจำนวนที่ต้องการและจะทำการซื้อทองคำในลักษณะที่ไม่มาก จากการสำรวจจะพบว่าโดยส่วนมากจะนิยมซื้อทองคำครั้งละเพียงจนถึงสองสลึง

#### ๓) พฤติกรรมทางการเงินด้านการลงทุนเพื่อการศึกษา

พฤติกรรมทางการเงินด้านการลงทุนเพื่อการศึกษาของแรงงานข้ามชาติชาวเมียนมาร์ที่เกิดขึ้นในจังหวัดเชียงใหม่ นับว่าเป็นการลงทุนที่เกิดขึ้นมากที่สุดในหมวดหมู่การลงทุนทั้งหมด เนื่องจากมีการลงทุนในกลุ่มนี้จำนวน ๒๒๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๖.๓๐ ขณะที่กลุ่มตัวอย่างอีก ๑๗๖ คน ไม่เกิดการลงทุนในกลุ่มนี้ คิดเป็นร้อยละ ๔๓.๖๕ สามารถตรวจวัดความเฝ้าของข้อมูลได้เท่ากับ ๐.๕๓ ได้ค่าสูงสุดของข้อมูลเท่ากับ ๓,๔๕๐ บาทและได้ค่าต่ำสุดของข้อมูลเท่ากับ ๐ บาท มีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ ๙๐๒.๓๕ โดยเฉลี่ยแล้วแรงงานข้ามชาติชาวเมียนมาร์มีพฤติกรรมทางการเงินด้านการลงทุนเพื่อการศึกษาเท่ากับ ๘๗๙.๐๖ บาทต่อเดือน

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดจะพบว่ากลุ่มตัวอย่างร้อยละ ๕๖.๓๐ ที่มีพฤติกรรมทางการเงินด้านการลงทุนเพื่อการศึกษาโดยทั้งหมดของกลุ่มตัวอย่างที่มีการลงทุนในประเภทนี้จำนวน ๒๒๗ ตัวอย่างเป็นการลงทุนเพื่อบุตรทั้งหมดหรือคิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ โดยจะมีค่าใน ๒ ลักษณะ ได้แก่ ค่าใช้จ่ายเพื่อการศึกษา ได้แก่ ค่าเทอม ค่าชุดนักเรียน ค่าอุปกรณ์การเรียน จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีค่าใช้จ่ายเพื่อการศึกษาโดยเฉลี่ยเดือนละ ๑๓๐.๑๘ บาท และค่าใช้จ่ายประจำวันของบุตร จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีค่าใช้จ่ายเพื่อการศึกษาโดยเฉลี่ยเดือนละ ๗๔๘.๘๘ บาท



**การประชุมวิชาการระดับชาติครั้งที่ ๓ “นวัตกรรมสร้างสรรค์ชุมชน และสังคมไทย ๔.๐”**  
**วันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ ณ วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย**

---

**พฤติกรรมทางการเงินด้านการออม**

แรงงานข้ามชาติชาวเมียนมาร์ให้ความสำคัญกับการออม เนื่องจากการตรวจสอบพฤติกรรมทางการเงินด้านการออมจากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ๔๐๓ คน มีเพียง ๑๒ คนหรือคิดเป็นร้อยละ ๒.๙๘ ที่ไม่มีพฤติกรรมการออมในแต่ละเดือน โดยเฉลี่ยแล้วแรงงานข้ามชาติชาวเมียนมาร์มีพฤติกรรมการเงินด้านการออมเท่ากับ ๙๖๐.๔๒ บาทต่อเดือน ซึ่งลักษณะและวิธีการออมของกลุ่มตัวอย่างสามารถแบ่งได้ ๓ ลักษณะ ดังนี้

- ๑) ออมส่วนตัว หมายถึง การออมไว้กับตนเองในสถานที่ของตนเอง เช่น การออมผ่านกระปุกออมสิน เป็นต้น โดยมีกลุ่มตัวอย่างออมในลักษณะนี้ ๑๗๔ คน หรือคิดเป็นร้อยละ ๔๓.๑๕
- ๒) ออมกับที่ทำงาน หมายถึง การออมไว้กับสถานที่รับฝากเงินของที่ทำงานหรือการฝากไว้กับนายจ้างซึ่งอาจจะได้รับผลประโยชน์ในรูปของดอกเบี้ย เช่น การออมผ่านสหกรณ์ออมทรัพย์ของโรงงาน เป็นต้น โดยมีกลุ่มตัวอย่างออมในลักษณะนี้ ๓๓ คน หรือคิดเป็นร้อยละ ๘.๑๘
- ๓) ออมกับสถาบันการเงินของไทย หมายถึง การออมผ่านระบบธนาคารที่ตนเองหรือนายจ้างได้เปิดไว้บัญชีธนาคารไว้ให้ เป็นต้น โดยมีกลุ่มตัวอย่างออมในลักษณะนี้ ๒๐๕ คน หรือคิดเป็นร้อยละ ๕๐.๘๔

**พฤติกรรมทางการเงินด้านอื่นๆ**

แรงงานข้ามชาติชาวเมียนมาร์ยังมีการใช้จ่ายในพฤติกรรมทางการเงินด้านอื่นๆ จากการสำรวจวิจัยพบว่าจากกลุ่มตัวอย่าง ๔๐๓ คน มีเพียง ๒๓ คนหรือคิดเป็นร้อยละ ๕.๗๐ ที่ไม่มีพฤติกรรมการเงินด้านอื่นๆ ในแต่ละเดือน โดยค่าเฉลี่ยแล้วกลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมการเงินด้านอื่นๆ เฉลี่ยต่อเดือนทั้งหมดเท่ากับ ๒๐๗.๗๗ บาท ซึ่งพฤติกรรมการเงินด้านอื่นๆ ของกลุ่มตัวอย่างสามารถแบ่งได้ ๒ ประเภท ได้แก่ ค่าใช้จ่ายเพื่อผลประโยชน์ส่วนตน หมายถึง ค่าใช้จ่ายที่ถูกเก็บ ถูกหัก ถูกนำไปรวมไว้ โดยสมัครใจหรือไม่สมัครใจเพื่อผลประโยชน์ส่วนตนของแรงงาน เช่น เงินเรียกเก็บออมเพื่อการทำค่าธรรมเนียมหรือประกันสุขภาพครั้งต่อไป เงินกองทุนสำหรับงานฌาปนกิจของชุมชน เป็นต้น และค่าใช้จ่ายเพื่อผลประโยชน์ส่วนรวม หมายถึง เงินกองกลางของชุมชนอื่นๆ เรียกเก็บโดยสมัครใจเพื่อผลประโยชน์ส่วนรวม เช่น การรวมเงินว่าจ้างพี่เลี้ยงเด็กเพื่อดูแลบุตรในวันปกติที่ผู้ปกครองในชุมชนนั้นๆ ไปทำงาน เป็นต้น

**พฤติกรรมทางการเงินด้านหนี้สิน**

จากการสำรวจวิจัยพบว่าจากกลุ่มตัวอย่าง ๔๐๓ คน พบว่ามีกลุ่มตัวอย่างจำนวน ๑๙๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๘.๒๕ มีการใช้จ่ายในพฤติกรรมการเงินด้านหนี้สินในทุกเดือน จากการวิเคราะห์ทางสถิติสามารถตรวจวัดความเบี่ยงของข้อมูลได้เท่ากับ ๐.๙๖๕ ได้ค่าสูงสุดของข้อมูลเท่ากับ ๒,๑๕๐ บาทและได้ค่าต่ำสุดของข้อมูลเท่ากับ ๐ บาท มีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ ๕๕๕.๗๓ โดยค่าเฉลี่ยแล้วกลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมการเงินด้านหนี้สินเฉลี่ยต่อเดือนทั้งหมดเท่ากับ ๔๖๔.๘๒ บาท ซึ่งพฤติกรรมการเงินด้านหนี้สิน ของกลุ่มตัวอย่างสามารถแบ่งได้ ๒ ประเภท

- ๑) หนี้สินเพื่ออำนวยความสะดวกในชีวิต เช่น การผ่อนรถมอเตอร์ไซด์ การซื้ออุปกรณ์ไฟฟ้า เป็นต้น โดยมีกลุ่มตัวอย่างมีหนี้สินในลักษณะนี้ ๑๖๗ คน หรือคิดเป็นร้อยละ ๔๑.๔๒
- ๒) หนี้สินส่วนตัวเพื่อใช้จ่ายใช้สอยในชีวิตประจำวันโดยมีกลุ่มตัวอย่างมีหนี้สินในลักษณะนี้ ๒๘ คน หรือคิดเป็นร้อยละ ๖.๙๔

**ข้อสรุปผลการวิจัย**

กลุ่มตัวอย่างมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนทั้งหมดเท่ากับ ๘,๖๘๑.๙๘ บาท หากนำค่าเฉลี่ยต่อเดือนของพฤติกรรมการเงินด้านการเงิน ด้านการอุปโภคและบริโภค การลงทุน การทำบุญ การเงินอื่นๆ มารวมกันแล้วหักด้วยด้านหนี้สิน อาจจะกล่าวโดยประมาณได้ว่าแรงงานข้ามชาติชาวเมียนมาร์หนึ่งคนก่อให้เกิดปริมาณไหลเวียนในเศรษฐกิจของจังหวัดเชียงใหม่เท่ากับ ๖,๒๘๕.๘๑ บาทต่อเดือนต่อคน หรือประมาณสัดส่วน ๒ ใน ๓ รายได้เฉลี่ยต่อ

การประชุมวิชาการระดับชาติครั้งที่ ๓ “นวัตกรรมสร้างสรรค์ชุมชน และสังคมไทย ๔.๐”  
วันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ ณ วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

---

เดือนทั้งหมดของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของอารีที่ระบุว่าแรงงานต่างชาติจะเก็บเงินจำนวนหนึ่งในสามของเงินเดือนสำหรับส่งกลับไปยังประเทศต้นทาง และอีก ๒ ใน ๓ จะถูกใช้ในการดำรงชีวิตในประเทศปลายทาง (อารี จำปาศลาย, ๒๕๕๗) ข้อสรุปจากการวิจัยครั้งนี้จะเห็นได้ว่าแรงงานข้ามชาติชาวเมียนมาร์ในจังหวัดเชียงใหม่จะเป็นอีกหนึ่งพื้นที่ที่สำคัญในการขับเคลื่อนทางเศรษฐกิจของจังหวัดเชียงใหม่ ดังนั้นหน่วยงานภาครัฐหรือเอกชนใดๆที่เกี่ยวข้องควรที่จะเข้ามาดูแลให้ความสำคัญกับความเป็นอยู่ สวัสดิการ กับแรงงานข้ามชาติชาวเมียนมาร์เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชากรกลุ่มดังกล่าว ซึ่งจะเป็นการดึงดูดอุปทานแรงงานของประชากรกลุ่มนี้ให้เข้ามาทำงานเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจของจังหวัดเชียงใหม่ให้เติบโตขึ้นไป

#### ข้อเสนอแนะงานวิจัย

๑) งานวิจัยนี้ทำการสำรวจเฉพาะแรงงานข้ามชาติชาวเมียนมาร์ที่ขึ้นทะเบียนถูกต้องตามกฎหมายเท่านั้น โดยผู้วิจัยเชื่อว่าหากจะนับรวมแรงงานข้ามชาติชาวเมียนมาร์ที่ไม่ได้ขึ้นทะเบียนถูกต้องตามกฎหมายจะพบปริมาณเงินที่มากกว่านี้หลายเท่าตัว ผู้วิจัยจึงขอเสนอแนะหากมีการทำงานวิจัยในครั้งต่อไปให้สำรวจ พฤติกรรมด้านการเงินของแรงงานข้ามชาติผิดกฎหมาย

๒) แรงงานข้ามชาติมีความต้องการที่จะเป็นเจ้าของบ้านหรือที่พักใดๆ โดยแรงงานข้ามชาติโดยส่วนมากมีความต้องการที่จะเป็นซื้อบ้านหรือเช่าระยะยาวที่เป็นที่พักอาศัย หากหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องจะออกเป็นการอนุญาตให้ประชากรกลุ่มนี้สามารถเช่าที่อยู่อาศัยได้ในระยะยาวได้ จะทำให้รัฐสามารถดึงดูดอุปทานแรงงานในแรงงานกลุ่มนี้ได้จำนวนมากขึ้น

๓) แรงงานข้ามชาติชาวเมียนมาร์จะมีทัศนคติที่ไม่ดีกับเจ้าหน้าที่ราชการของไทย ดังนั้นผู้วิจัยจึงเสนอแนะให้เจ้าหน้าที่ราชการของไทยชี้แจงทำความเข้าใจในประเด็นดังกล่าวต่อแรงงานข้ามชาติชาวเมียนมาร์

#### บรรณานุกรม

- อารี จำปาศลาย. บทความเรื่อง แรงงานต่างชาติ เงินส่งกลับ และการมีบัญชีธนาคารในประเทศไทย . วารสาร **ประชากรและการพัฒนา** สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล. ปีที่ ๒๙ ฉบับที่ ๓ พ.ศ. ๒๕๕๒ เดือน กุมภาพันธ์ - มีนาคม ๒๕๕๒.
- อัมพร จิรัฐติกร. การเมืองเรื่องพื้นที่สาธารณะของแรงงานอพยพชาวไทยใหญ่ในจังหวัดเชียงใหม่. รายงานวิจัยฉบับ **สมบูรณ์**. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.). กรุงเทพมหานคร, ๒๕๕๔.
- Taro Yamane. **Statistics : An Introductory Analysis**. Third edition, New York : Harper and Row Publication, 1973.